

Deilig er jorden

Jeg har to private minner til denne salmen:

Det første er fra min oppvekst på Island. *Fögur er foldin*, som den heter på islandsk, ble sunget til begravelser. Jeg husker den sunget lavt og stille i begravelseskapellet i Reykjavik hvor jeg hadde en kort karriere som begravelsessanger. Jeg husker *Fögur er foldin* som en salme som virket mer lindrende enn trist. Det var jeg glad for dengang!

Mitt andre minne kommer fra Domkirkens julekonsert der *Deilig er jorden* synges hvert år. Den synges som et gedigent tutti*, med “fett” orgel og messingblåsere! Sangen jubler, og flere ganger har jeg fått en følelse av at kirketaket løfter seg. Stemningen blir ekstatisk og gåsehuden sprer seg.

Imidlertid kan noen av ordene til den danske dikterpresten B.S. Ingeman forstyrre meg. Er jorden egentlig deilig og himmelen prektig? Hva er *sjelenes pilgrimsgang*? Hva med de fagre riker? Ordene “kommer i veien”. Jeg lar meg lettere påvirke av det følelsesmessige språket, hvor liturgien og “det fagre” taler direkte til hjertet og ikke blir analysert! Jeg vil ikke forstå for mye, men *la det lyde fra sjel til sjel*, slik Ingemann skrev i 1850: *Fred over jorden! Menneske! Fryd dig! Os er en evig frelser fød!*

Asgeir Bragason
Psykiater, psykiatrisk konsultasjonsteam (PKT)

* Tutti er et italiensk ord som betyr “alt”. I et orkesterverk betyr det en passasje der alle spiller samtidig, eller i orgelmusikk en passasje der det skal være fullt orgel.

Fra Ris kirke

Diakonveien 14
Postboks 23 Vinderen
N-0319 Oslo
22 45 15 00
www.diaconhjemmet.no

ADVENTSMEDITASJONER

Fra Frogner kirke

Diakonhjemmet

Folkefrelsar, til oss kom

T Veni, redemptor gentium,
Ambrosius (d. 397)

O Bernt Støylen 1905

2 Herrens under her me ser,
Ved Guds Ande dette skjer.
Livsens ord frå himmerik
vert i kjøt og blod oss lik.

5 Du som er Gud Fader lik,
ver i vanmakt sigerrik!
Med din guddoms velde kom,
styrk oss i vår armodsdom!

7 Lov og takk, du Herre kjær,
som til verdi komen er!
Fader god og Ande blid,
lov og takk til evig tid!

Fra Majorstuen kirke

Kjære lesar!

*Folkefrelsar til oss kom
Fødd av møi i armødsdom
Heile verdi undrast på
Kvi du såleis koma må.*

Alle har vi vel eit forhold til ein julesalme eller julesong. Denne gongen har vi utfordra medarbeidarar ved Diakonhjemmet til å knytta sin meditasjon til desse.

“Folkefrelsar til oss kom” er min julesalme. Usminka og usentimental, ja, ikkje ein gong ført opp under julehøgtida i vår salmebok. Like fullt er denne salmen som Ambrosius skreiv på 300-talet, den eldste salmen i vår salmebok, ein julesalme. Det er ingen romantikk omkring det å verta fødd i ein stall.

Vi spør kvifor Jesus måtte verta fødd slik – utestengd frå det gode selskap. Undringen har blitt tillit til at dette barnet som var fødd i fornedring og som var Gud, hadde eit grensesprengande oppdrag: å vera verdas frelsar. Dette gjev grunnlag for von og for glede. Og då kan vi med Ambrosius stemma i:

*Lov og takk vår Herre kjær
Som til verdi komen er.
Fader god og Ande blid
Lov og takk til evig tid!*

Signa førjulstid!

Idar Magne Holme
Forstandar / administrerande direktør

Tenn Lys

T Eyvind Skeie

1 *Tenn lys!*

*Et lys skal brenne
for denne lille jord,
den blanke himmelstjerne
der vi og alle bor.
Må alle dele håpet
så gode ting kan skje.
Må jord og himmel møtes.
Et lys er tent for det.*

3 *Tenn lys!*

*Tre lys skal flamme
for alle som må slåss
for rettferd og for frihet.
De trenger hjelp fra oss.
Må ingen miste motet
før alle folk er ett.
Tenn lys for dem som kjemper
for frihet og for rett.*

Holmenkollen kapell

Tenn lys!

Et godt folkelig uttrykk sier at det er bedre å tenne et lite lys enn å forbanne mørket. Det er det denne julesangen oppmuntrer til; tenn et lys der du er! Men hvordan tenner vi lys mellom mennesker, uten å overeksponere dem, sette fyr på dem eller selv risikere å bli utbrent?

På en av barneskolene i Diakonhjemmet sektor henger det et oppslag med råd om hva som skaper en god skoledag. Denne hustavlen som elevene selv har laget, starter med oppfordringen om å “smile og være glad så ofte du kan”. Og avslutter med at “vi skal være mot andre som vi vil at andre skal være mot oss selv”.

De unge elevene har skjønnet det: det handler om å gjenkjenne og anerkjenne den andres menneskelighet, enhver på sitt sted. Da kan det skje store ting i det lille, og det som skapes lokalt vil kunne forplante seg globalt. Vi må aldri tenke smått om hva som kan skje når vi tør å tenne et lite lys.

Lystenning er smittsomt!

*Morten Skjørshammer
Sykehusdirektør*

Mitt hjerte alltid vanker

T Hans A. Brorson 1732

- 1 *Mitt hjerte alltid vanker
i Jesu føde rom,
der samles mine tanker
som i sin hovedsum.
Der er min lengsel hjemme,
der har min tro sin skatt;
jeg kan deg aldri glemme,
velsignet julenatt!*
- 6 *En spurv har dog sitt rede
og sikre hvilebo,
en svale må ei bede
om nattely og ro,
en løve vet sin hule
hvor den kan hvile få –
skal da min Gud seg skjule
i andres stall og strå?*
- 7 *Akk, kom, jeg opp vil lukke
mitt hjerte og mitt sinn
og full av lengsel sukke:
Kom, Jesus, dog herinn!
Det er ei fremmed bolig,
du har den selv jo kjøpt,
så skal du blive trolig
her i mitt hjerte svøpt.*

Jeg kan deg aldri glemme ...

“... jeg kan deg aldri glemme, velsignet julenatt!” Slik lyder teksten i julesalmen. Mangt man opplever gjennom livet kan forsvinne i glemselens slør. Glemselen kan oppleves fryktinngytende, vond og sår, men glemselen kan også være en velsignelse fordi man ikke bare glemmer det gode, men også det såre og vonde. Det er opplevelsene – livet her og nå – som er og blir det betydningsfulle når minnet brister.

Julen er på mange vis minnenes høytid. Julekvelden vekker også følelser hos den gamle glemske. Den bringer opp følelser fra egen julefeiring og oppvekst: Musikk, lukt, lys, tradisjoner mat, gaver. Det er minnene om det trygge, gode, men også det vonde, savnet, det som ikke ble slik en hadde ønsket.

Julen i sykehuset er en annerledes jul for pasient og pårørende. Helsearbeiderens utfordring blir å lage denne julen minnerik. Kanskje en smertefull jul, men forhåpentligvis en høytid preget av “... jeg opp vil lukke mitt hjerte og mitt sinn”. En jul preget av nærvær og omsorg.

Velsignet julenatt!

*Siri Balstad
Enhetsleder post 3 AGE*

Julekveldsvisa

T Alf Prøysen

- 1 *Nå har vi vaska golvet og vi har børi ved,
og vi har sett opp fuggelband, og vi har pynte tre.
Nå sett vi øss og kvile og puste på ei stund,
i mens je rugge vogga, så bror din får en blund.*
- 3 *Hu er så snill den stjerna, hu blonke, kan du sjå?
Og nå skal je fortælja og du ska høre på.
Den fyste gong hu skinte, så laga hu ei bru
immilla seg og himmel`n og ei krubbe og ei ku.*
- 6 *Ja, det var fyste gongen at julestjerna brann,
men sea har a brønni i alle verdens land,
og såmmå å som hende er stjerna like stor
du ser a over taket der a Jordmor-Matja bor.*

Julemeditasjon over Julekveldsvisa

Jeg ser for meg ett lite hus inne i skogen. Landskapet er hvitt og inne er det skrubbet rent og alle menneskene i huset gleder seg til julekvelden. Midt på gulvet i hovedstua står det ett juletre. Det er pyntet med engler og julekuler og juletrelys danner en spiral oppover mot toppen, der julestjerna er. Julestjerna skinner så sterkt og klart og lyser opp i den enkle stuen som ellers er mørk og dyster.

Ved siden av juletreet står det ett lite bord med en julekrybbe som synliggjøres i lyset fra julestjernen. Julekrybben er gammel og slitt og figurene er likedan, alt virker så menneskelig. Det er kanskje ikke så lett å tro at denne julekrybben formidler den ualminnelige fortellingen om menneskesønnen som skulle frelse verden.

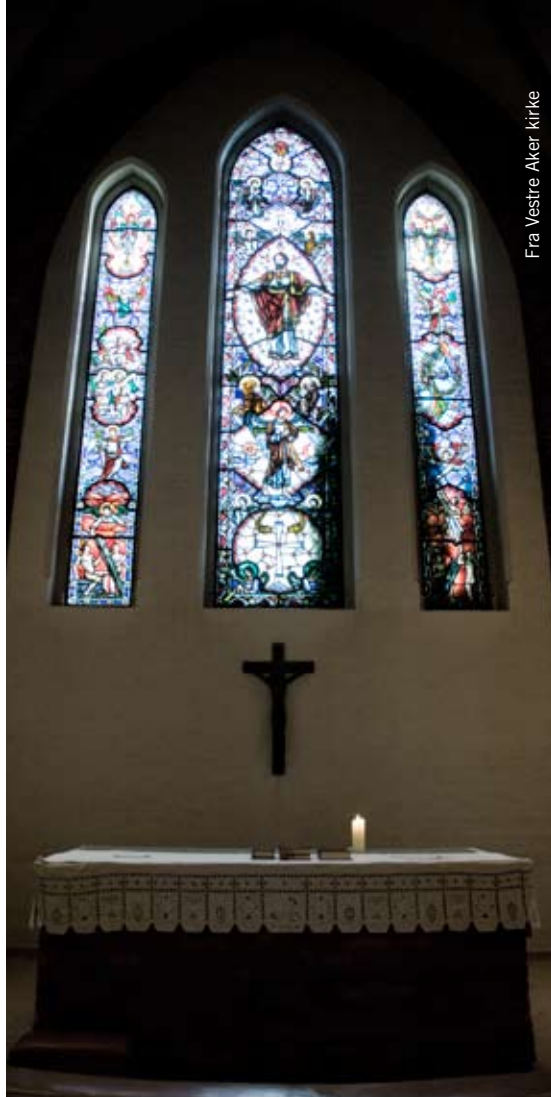
Så er jula over. Juletreet og julestjerna blir tatt ned og julekrybben pakkes vekk. Stuen er atter mørk og dyster. Hverdagen kommer tilbake. Likevel er julestjernen der. Den vil alltid være på himmelbildet, både natt og dag, år etter år, selv om den ikke alltid vil være like tydelig. Den er der for å kaste lys over krybben, akkurat som julenatten, da den ble tent for å vise vei.

*Margrete Berntsen
Student, Master i diakoni*

O helga natt

T A. Adam

*O helga natt,
o helga stund för världen
då gudamänskan
til jorden steg ned.
För att försona
världens brott och synder,
för oss han
dödens smärta led.
Och hoppets stråle
går igenom världen och
ljuset skimrar
över land och hav.
Folk, fall nu neder
och hälsa glatt din frihet!
O helga natt,
du frälsning åt oss gav!
O helga natt,
du frälsning åt oss gav!*

O helga natt

Like før jul må jeg lytte til Jussi Björlings stemme. Den er mektig og sterk, men også fylt av vemod når han synger. “O helga natt, o helga stund för världen, då gudamänskan till jorden steg ned! För att försona världens brott och synder, för oss han dödens smärta led.”

Undertoner av sorg og smerte merkes. Så er det kanskje Björlings sterke livsutfordringer som klinger med. Rett før den legendariske innspillingen hadde han fått beskjed om at han var hjertesyk. Samtidig som han levde hardt, fikk dette alvorlige konsekvenser for ham. Han fortsatte likevel å synge og hans klare tenorstemme utvider rommet og sprenger tidens grense mellom oss og det som en gang skjedde.

Vår utfordring er å ha øyne som ser Guds herlighet i den fattige kongen i Betlehem: “gudemennesket” som er kommet til jorden. Han kom for å være tilstede i våre liv. Jesus er med oss når vi opplever oss små og hjelpeløse i en utfordrende verden. I Björlings sang fornemmes varmen og storheten i julens under, underet som kan gi mot og styrke.

*Svein Ove Faksvåg
Viseadm.dir.*

Fra Sandnes kirke

Det hev ei rose sprunge

T Tysk 1587, v.3: Friedrich Layriz 1844

O Peter Hognestad 1919, 1921

- 1 *Det hev ei rose sprunge
ut av ei rot så grann.
Som fedrane hev sunge:
Av Isaïs rot ho rann,
og var ein blome blid
midt i den kalde vinter
ved mørke midnatts tid.*
- 3 *Guds rose ljuvleg angar
og skin i jordlivs natt.
Når hennar ljøs oss fangar,
ho vert vår beste skatt.
Me syng i englelag:
No er det fødd ein Frelsar,
og natti vart til dag.*

Løvetannrose

*“... Hvorledes kan det skje
at kjærlighetens rose
gror opp av nattens sne?”* Arnulf Øverland

En rose, midt på vinteren! Liv som sprenger seg frem i natt, kulde og sne. I Øverlands dikt som et bilde på kjærlighetens uransakelige veier. I julesalmen som et bilde på Jesus – en poetisk fortelling om hvordan Gud lot seg føde inn i vår verden. Mot bedre viten, på tvers av all fornuft ligger plutselig barnet der og damper – unnfanget på underlig vis, båret frem under strevsomme betingelser, født på umulig sted.

Virkelige roser trenger pleie for å blomstre: varme, næringsrik jord, beskjæring og omsorgsfull tildekking gjennom vinteren. Ikke som ugresset. Ikke som løvetannen, som stikker det gule bustehodet sitt opp uansett asfalt eller karrig grunn.

Jeg har for anledningen funnet opp en ny juleblomst: Løvetannrosen. Løvetannrosen er ukuelig som ugresset og vakker som prydblomsten. Løvetannrosen forteller julens historie om hvordan Guds godhet bryter igjennom til oss på de umuligste tider og steder.

Løvetannrosen er sprunget ut – i natt, kulde og sne.
La oss feire jul!

*Aud Irene Svartvasmo
Sykehusprest*

Den fattige Gud

T Edvard Hoem

1 *Eit lite barn voks opp til mann
og sa at han var Gud.
Han levde slik som andre, han,
og såg heilt vanleg ut.
Hans rike låg langt borte
frå all sorg og vondskap i vår verd,
og enda bed han oss forstå
at det er inni oss det er.*

2 *Han sa: Ein fattig går forbi,
og det er meg du ser.
Men vi ser millionar, vi,
i svoltens store hær.
Og når vi veit kva vi har gjort
mot alle desse dine små,
forstår du at vi snur oss bort
ifrå den Gud vi skulle sjå.*

3 *Men er det sant at dei som bur
i svolten kring vår jord,
er Gud som menneske, da trur
vi òg at du er stor.
Når svoltens hær frå land til land
bryt opp og krev ei anna verd,
vil vi forstå med vår forstand
kva for ein mektig Gud du er.*

Frogner kirke

“De fattiges Gud”

“En fattig går forbi og det er meg du ser.” Kanskje har jeg sett for mye til å tro at det virkelig kommer et godt nytt år, et år som jeg ikke trenger å skamme meg over? Alle bildene fra skjermer og aviser viser oss hva vi har skapt, hva vi har fått til. Problemet er at mye av det vi har fått til virker som en knyttneve på en stor del av menneskeheten.

Vi ser all elendigheten og derfor tror vi ikke. Vi som vet og ser så mye får ikke øye på en allmektig Gud som elsker, “... og enda bed han oss forstå at det er inni oss det (Guds rike) er.”

Hvis Guds rike er i oss, må det bety at det ikke er noe sted i tilværelsen Gud ikke er. Da finnes det ikke noe sted vi ikke kan strekke ut våre hender og kjenne Hans. Det betyr at det ikke finnes noe gudsforlatt sted, bare Guds beste barn.

“Lukk opp hånden for din bror, for de nødlidende og fattige i ditt land” (5 Mos.15.11).

Asbjørn Kaasa

1. amanuensis ved avd. for sosialt arbeid

Stille natt, hellige natt

T Joseph Mohr

O Erik Hillestad

- 1 *Stille natt, hellige natt.
Alt har søvn og mørke tatt.
Trofast våker de hellige to.
Varsomt vugger de barnet til ro.
/:Jorden tar himlen i favn.:/*
- 2 *Stille natt, hellige natt,
barnet er vår største skatt.
Hyrder vekkes av gåtefull klang,
natten fylles av englenes sang.
/:Kristus, vår frelser er født!:/*
- 3 *Stille natt, hellige natt,
aldri ble vår jord forlatt.
Himlen smiler fra barnets munn,
kommer nær i en frelsende stund.
/:Vi er Guds fremtid til vår.:/*

Stille natt, hellige natt ...

Mang en stille natt har et nyfødt barn blitt varsomt vugget til ro. Skjørt og sårbart har barnet vært avhengig av å bli tatt i favn – og bli gitt varme, trygghet og mat. Og motsatt har den nyfødte mang en natt fylt foreldre med stille glede, uro og forundring – men også med vilje til å gi og ta ansvar for det liv som hviler i deres hender.

“Og ordet ble menneske og tok bolig i blant oss.” Den stille og hellige natt bærer bud om at Gud, ved et lite barn, kom nær og tok jorden i favn. Fortrolig og fremmed.

Til tross for dette grensesprengende vil mange likevel gjenkjenne drømmen om eller gleden ved å få barnet som blir vår største skatt. Er det grunnen til at julenattsfortellingen stadig rører ved noe i oss?

Harald Askeland
Rektor

Deilig er jorden

T B.S. Ingemann 1850

- 1 *Deilig er jorden,
prektig er Guds himmel,
skjønn er sjelenes pilgrims gang!
Gjennom de fagre
riker på jorden
går vi til paradis med sang.*
- 2 *Tider skal komme,
tider skal henrulle,
slekt skal følge slekters gang;
aldri forstummer
tonen fra himlen
i sjelens glade pilgrimssang.*
- 3 *Englene sang den
først for markens hyrder;
skjønt fra sjel til sjel det lød:
Fred over jorden,
menneske, fryd deg!
Oss er en evig Frelser født!*

Fra Ullern kirke

Adventsmeditasjoner

©Diakonhjemmet, 2008

Fotograf i Oslo: Martha Velazquez

Fotograf i Rogaland:

Prosjektansvarlig: Elisabeth Fougner Rø

Prosjektkoordinator: Elisabeth Hove

Redaksjonskomité: Aud Irene Svartvasmo og Margrete Telhaug

Design og dtp: 2Krogh AS · www.2wrogh.dk

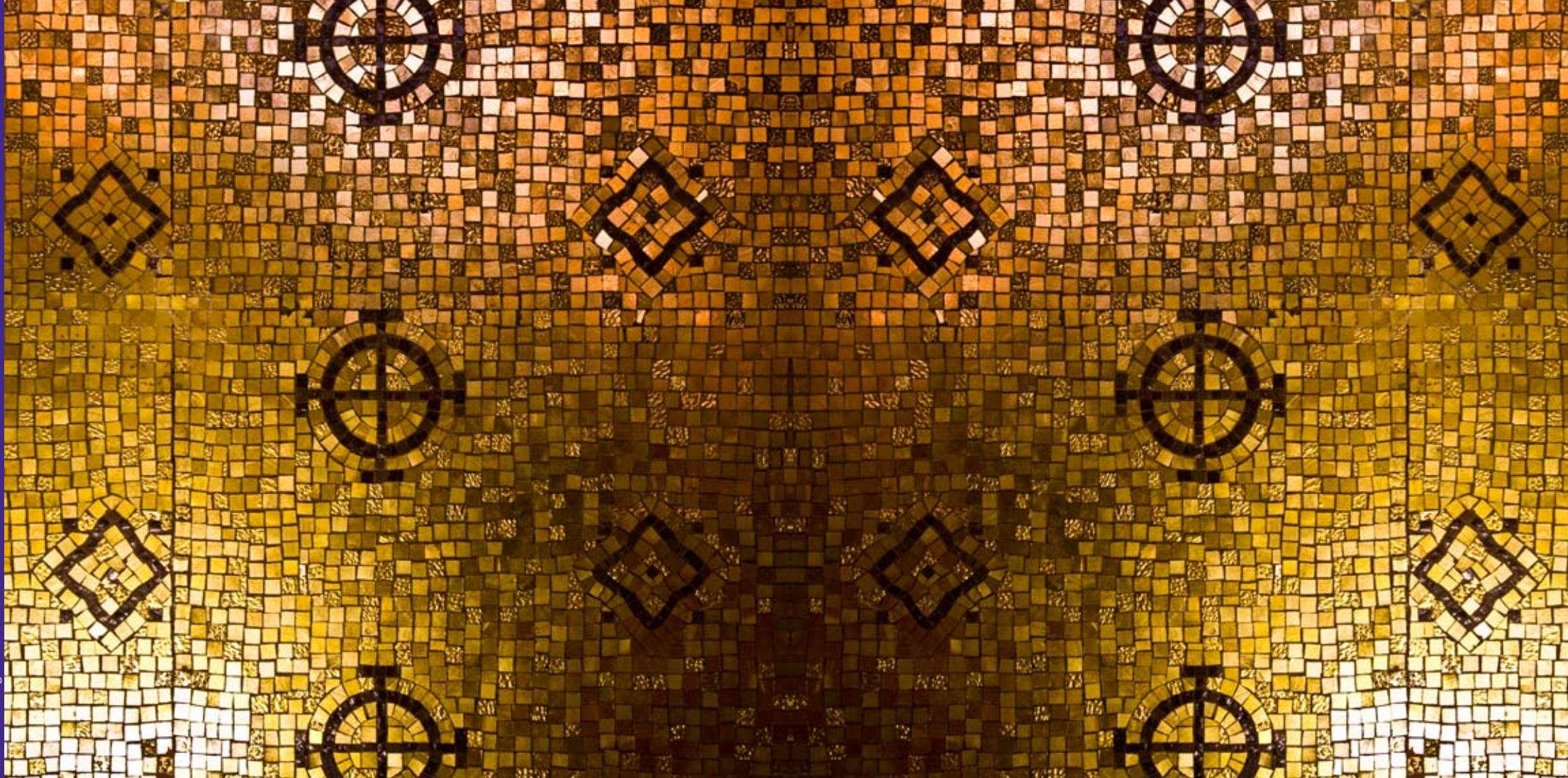
Trykk og bokbind: Arco Grafisk, Skive

Fra Ullern kirke

Bildene i årets adventshefte er hentet fra kirker i Diakonhjemmets område i Oslo og Rogaland.

Fra Frogner kirke

Er du pasient eller pårørende ved Diakonhjemmet Sykehus og ønsker å snakke med en prest?
Prestetjenesten på sykehuset er døgnbemannet og nås via sykehusets hovedresepsjon, tlf 22 45 15 00

Sykehusprestene er:

Aud Irene Svartvasmo, tlf 22 45 48 32

e-post: aud.i.svartvasmo@diakonsyk.no

Kjersti Håland, tlf 22 45 15 18

e-post: kjersti.haland@diakonsyk.no

Dag Sigurd Wisløff, tlf 22 45 15 19

e-post: dagsigurd.wisloff@diakonsyk.no

Sykehusdiakon Liv Berit Carlsen, 22 45 40 93

e-post: liv.berit.carlsen@diakonsyk.no

Er du student eller ansatt ved Diakonhjemmet Høyskole og ønsker noen å snakke med?

Ta kontakt med

Studentprest Åste Dokka, tlf 22 45 19 15

e-post: dokka@diakonhjemmet.no

Studentdiakon Elisabeth Nilsen Aas, tlf 22 45 19 28

e-post: nilsenaas@diakonhjemmet.no